

Jeugdautoriteit
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

070 - 340 68 88
Jeugdautoriteit.nl

Inlichtingen bij
Jan Kik

+31 (0)6 – 21 92 42 29
j.kik@jeugdautoriteit.nl

De Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport
Dhr V.P.G. Karremans LL.M., MSc

De staatssecretaris Rechtsbescherming
Dr. Mr. Th. H. D. Struycken

Datum 2 oktober 2024
Onderwerp Aanbieden Stand van de Jeugdzorg

Geachte heren Karremans en Struycken,

Hierbij ontvangt u de tweede stand van de jeugdzorg die de Jeugdautoriteit (JA) uitbrengt. Het opstellen van een 'stand' of 'staat' is ondertussen een goede traditie geworden van veel onafhankelijke toezichthouders. Zo verschijnen door het jaar heen de staat van het onderwijs, de staat van de corporatiesector, de staat van Schiphol en verschillende andere staten. Tegelijk met deze stand van de jeugdzorg, brengt de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) de stand van de zorg uit. Als het toezicht, inclusief vroegsignalering en stelselonderzoek, op de jeugdzorg een taak wordt van de NZa, dan zal de stand van de jeugdzorg een onderdeel gaan vormen van deze stand van de zorg. Vooruitlopend daarop brengt de JA zelf de stand op de jeugdzorg nog uit.

In de stand van de jeugdzorg geeft de JA invulling aan haar reflecterende rol. Dagelijks lopen de medewerkers van de JA rond in de jeugdzorgsector, doen onderzoek naar nieuwe ontwikkelingen, adviseren gemeenten en aanbieders en proberen in een vroeg stadium risico's op de continuïteit van jeugdzorg te onderkennen. Kortom, dagelijks treedt de JA op als de toezichthouder die het formeel nog niets is, maar materieel wel is geworden. In de stand van de jeugdzorg geeft de JA terug aan de sector, aan politiek en bestuur en aan de samenleving in den brede wat haar is opgevallen en welke tendensen en ontwikkelingen zij ziet. Dit confronteert de JA met nieuwe onderzoeken en met meningen en standpunten van deskundigen uit de praktijk en de wetenschap. Uiteraard

doet de JA dit vanuit de invalshoek van continuïteit van zorg, daarvoor is zij immers opgericht.

De jeugdzorg kent in 2024 nog steeds veel problemen. De kosten stijgen nog steeds fors, terwijl het gebruik nauwelijks meer toeneemt. Vooral middelgrote en grote jeugdzorgaanbieders hebben te maken met een hoog ziekteverzuim, inhuur van extern personeel en tarieven die onder druk staan. Aanbieders met acute financiële problematiek vertegenwoordigen inmiddels zo'n 30% van de omzet in de sector. Dit betekent tegelijk een bedreiging voor de continuïteit en voor de toegankelijkheid van de jeugdzorg. De problemen in de jeugdzorg zijn daarmee niet nieuw ten opzichte van de vorige stand. Ondanks de ambitieuze voornemens in de Hervormingsagenda Jeugd, lijken de problemen vooralsnog niet minder groot te worden.

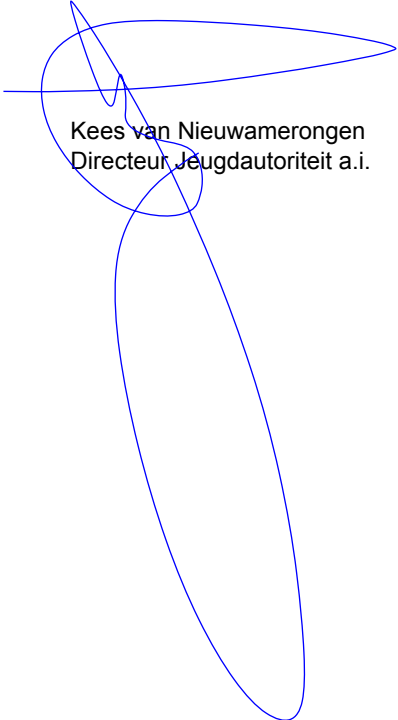
Hoewel er het afgelopen jaar veel werk is verzet, leiden de versnippering van de sector en de vele belangen en discussies er toe dat de snelheid in het doorvoeren van veranderingen laag is. Als voorbeeld geldt de afbouw van de gesloten jeugdhulp die al sinds 2022 gestagneerd is op een totaal aantal plaatsen van rond de 500. Alternatieven komen moeizaam tot stand, of tegen hoge kosten. Wat verder opvalt is dat de sector nog steeds weinig aandacht heeft voor kosteneffectiviteit van jeugdinterventies, terwijl dit kan helpen kosten te beheersen. De huidige problemen maken het belang van tijdig sturen door het Rijk, gemeenten en aanbieders extra groot. Maar doordat partijen vaak ieder voor zich het wiel opnieuw willen uitvinden, ontbreekt het aan een gezamenlijke aanpak al wordt daar in de Hervormingsagenda wel voor gepleit. Het is belangrijk dat de partijen niet wachten op nieuwe wet- en regelgeving voordat zij in actie komen, maar gezamenlijk de schouders eronder zetten om de continuïteit van jeugdzorg te waarborgen.

De jeugdzorg blijft achter in vergelijking met andere zorgsectoren, blijkt verder uit de nieuwe stand van de jeugdzorg. Bijvoorbeeld als het gaat om de kwaliteit van de bedrijfsvoering en governance, het bieden van passende zorg en regionale en domeinoverstijgende samenwerking. Het is volgens de JA van belang dat partijen meer kijken naar ervaringen in andere zorgsectoren en die benutten ter verbetering van de jeugdzorg. Ook kan meer gebruik worden gemaakt van bestaande wetenschappelijke inzichten als het gaat om het zo efficiënt en effectief mogelijk organiseren van zorg.

Ondanks het gebrek aan snelheid waarmee veranderingen tot stand komen, staat de sector niet volledig stil. Gemeenten en aanbieders verstaan elkaar steeds beter, communiceren vanuit een gelijkwaardiger speelveld en gemeenten hebben meer jeugdzorgkennis opgebouwd. De Hervormingsagenda Jeugd biedt aanknopingspunten voor verbetering van het stelsel en het borgen van voldoende zorgaanbod voor jeugdigen. Al lijkt concrete uitwerking van de voorgestelde hervormingen in de praktijk veel tijd te vergen, terwijl er vandaag al een wereld te winnen is als het gaat om het professionaliseren van de sector.

De Jeugdautoriteit maakt deze stand op 8 oktober a.s. openbaar, tegelijkertijd met de stand van de zorg van de Nederlandse Zorgautoriteit.

Met vriendelijke groet,

Kees van Nieuwamerongen
Directeur Jeugdautoriteit a.i.

